

Cours de tibétain - Sangtcheu Meunlam - leçon 25

1. Traduction et analyse

Strophe 26

| རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚེས་འཛིན་ཅིང་།
| བྱང་ཆུབ་སྲོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད།
| བཟང་པོ་སྲོད་པ་རྣམས་པར་སྤྱང་བ་ཡང་།
| མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བགྱི། | ༢༦

Puissé-je maintenir le saint Dharma des Vainqueurs,
Faire rayonner partout la conduite de l'Éveil,
Et purifier aussi la noble conduite,
La pratiquer dans tous les éons futurs. [26]¹

Puissé-je respecter le Dharma authentique et rendre pleinement manifeste la conduite de l'éveil ! Puissé-je être rompu à la conduite excellente et la pratiquer pendant tous les kalpas à venir ! [26]²

| [རྒྱལ་བ་རྣམས་]+ཀྱི་+[དམ་པ་+འི་+ཚེས་][འཛིན་+ཅིང་]། |
| བྱང་ཆུབ་སྲོད་པ་] [ཀུན་+ཏུ་]+[སྤང་བ་+ར་+བྱེད།] |
| བཟང་པོ་སྲོད་པ་] [རྣམས་པ་+ར་+སྤྱང་བ་+ཡང་]། |
| མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་] [ཀུན་+ཏུ་] [སྤྱད་པ་+ར་+བགྱི།] |

¹ Traduction Claude Al, revue par JM.

² Traduction Audrey Desserrières, livre des Kagyu Meunlam

2. Vocabulaire

མཁུ་བ་	vainqueur, bouddha
ནམས་	particule de pluriel
ཀྱི་	particule génitive
དམ་པ་	saint, noble, sublime
ཚོས་	dharma, enseignement
འདིན་	tenir, maintenir
ཅིང་	et, ainsi que
བྱང་ཚུབ་	éveil, bodhi
སློབ་པ་	conduite, pratique
ཀུན་	tout, tous
ཏྲ་	particule locative/directionnelle/oblique
སྣང་བར་བྱེད་	faire apparaître, faire rayonner
བཟང་པོ་	bon, noble, excellent
ནམ་པར་	complètement
སླུང་བ་	purifier, purification
ཡང་	aussi, également
མ་འོངས་	futur
བསྐལ་པ་	kalpa, éon
སློབ་པར་བསྐྱེ་	je pratiquerai

3. Analyse grammaticale

Première phrase རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་ཅིང་།

- རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ : génitif - "des Vainqueurs", où རྣམས་ marque le pluriel et ཀྱི་ est la particule génitive reliant ce groupe au suivant.
- དམ་པའི་ཚོས་ : objet direct - "le saint Dharma", où དམ་པའི་ avec le génitif དི་ qualifie ཚོས་.
- འཛིན་ཅིང་ : verbe avec particule de liaison - "tenir et", où ཅིང་ connecte cette action à la suivante.

Deuxième phrase བྱང་ཚུབ་སློབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱེད།

- བྱང་ཚུབ་སློབ་པ་ : objet direct - "la conduite d'Éveil", construction nominale composée.
- ཀུན་ཏུ་ : locatif directionnel - "partout, en tous lieux", où ཏུ་ marque la direction (fonction adverbiale) après ཀུན་ (tout).
- སྣང་བར་བྱེད་ : verbe causatif - "faire apparaître, faire rayonner".

Troisième phrase བཟང་པོ་སློབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་ཡང་།

- བཟང་པོ་སློབ་པ་ : objet direct - "la noble conduite", où བཟང་པོ་ qualifie སློབ་པ་.
- རྣམ་པར་སྦྱང་བ་ : complément verbal - "purifier complètement", où རྣམ་པར་ est un adverbe intensifiant སྦྱང་བ་.
- ཡང་ : particule d'inclusion - "aussi, également", ajoutant cette action aux précédentes.

Quatrième phrase མ་འོངས་བསྐལ་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱད་པར་བགྱི།

- མ་འོངས་བསྐལ་པ་ : complément de temps - "les kalpas futurs", où མ་འོངས་ (futur) qualifie བསྐལ་པ་.
- ཀུན་ཏུ་ : locatif temporel - "durant tous", indiquant l'extension temporelle totale avec la particule oblique ཏུ་.
- སྦྱད་པར་བགྱི་ : verbe au futur - "je pratiquerai", où པར་ marque l'infinitif de but et བགྱི་ est le futur première personne.

4) Traduction littérale

Tenant le saint Dharma des Vainqueurs, et faisant rayonner partout la conduite d'Éveil, purifiant aussi complètement la noble conduite, je la pratiquerai durant tous les kalpas à venir.

Cette strophe exprime l'aspiration du bodhisattva à maintenir les enseignements authentiques, à manifester la voie de l'Éveil de manière universelle, et à s'engager dans une pratique pure et continue à travers l'immensité du temps cosmique.

5. Commentaire

Par Trakpa Gyaltzen³, suite.

B. La section principale, l'explication détaillée des sections de la prière d'aspiration

1. La partie principale :

- **a. L'aspiration par une intention pure** བསམ་དག་དང་སེམས་མི་བསྐྱད་དང་།
 - (1) L'intention d'offrir aux Bouddhas སངས་རྒྱལ་མཚོ་དཔའི་བསམ་པ།
 - (2) Remplir leurs intentions
 - (3) Purifier les terres de Bouddha
 - (4) Bénéficier aux êtres
- **b. Ne pas oublier la bodhicitta**
 - (1) Aspirer à se souvenir des vies antérieures
 - (2) Aspirer à devenir un renonçant
 - (3) Aspirer à s'entraîner dans la conduite générale et la discipline pure
 - (4) Aspirer à enseigner le Dharma dans différentes langues
 - (5) Aspirer à un effort dans la vertu
 - (6) Aspirer à ne pas oublier la bodhicitta grâce à cinq causes
 - (7) Aspirer à être libre des conditions défavorables
- **c. L'aspiration à pratiquer sans voiles**
- **d. L'aspiration à apporter des bénéfices et du bonheur**
- **e. L'aspiration à porter l'armure**
- **f. L'aspiration à rencontrer des amis de fortune similaire**
- **g. L'aspiration à fréquenter et satisfaire les amis spirituels**
- **h. L'aspiration à faire des aux Bouddhas présents**
- **i. Neuvième [aspiration] : L'aspiration à maintenir parfaitement le saint Dharma**

i. Neuvième [aspiration] : L'aspiration à maintenir parfaitement le saint Dharma

དགུ་བ་དམ་བའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་བར་སྦྱོན་བ་ནི།

³ Drakpa Gyaltzen, élève du Seigneur du Refuge Jamyang Kyentse Wangpo.

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སྲོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད། །
 བཟང་པོ་སྲོད་པ་རྣམས་པར་སྤང་བ་ཡང་། །མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་སྲོད་པར་བགྱི། །

Puissé-je maintenir le saint Dharma des Vainqueurs,
 Faire rayonner partout la conduite de l'Éveil,
 Et purifier aussi la noble conduite,
 La pratiquer dans tous les éons futurs. [26]

དེའང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་གི་དམ་པའི་ཚོས་མ་ལུས་པ་མི་བཟེད་པའི་གཟུངས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་
 ཅིང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་སྐྱོན་མེད་པའི་སྲོད་པ་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཚོས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་ཀུན་ཏུ་སྟེ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སློན་ས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་།

En cela, puisse-je maintenir par le pouvoir de rétention (གཟུངས་ *dhāraṇī*) qui n'oublie pas, la
 totalité du saint Dharma scripturaire (ལུང་གི་དམ་པའི་ཚོས་ *āgama-saddharma*) des Vainqueurs (རྒྱལ་བ་
jina). Puissé-je faire rayonner le Dharma scripturaire du Grand Véhicule (ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ *mahāyāna*)
 qui enseigne la conduite du fruit qu'est l'Éveil insurpassable (བྱང་ཆུབ་སྐྱོན་མེད་པ་ *anuttara-bodhi*), en
 l'enseignant parfaitement et complètement aux êtres sensibles (སེམས་ཅན་ *sattva*).

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཚྭ་གས་པའི་ཚོས་བཟང་པོ་སྲོད་པ་རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྲེད་ཅིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་
 པ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་སློན་ས་རྣམས་པར་སྤང་བ་ཡང་མ་འོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་མེད་
 པ་ཀུན་ཏུ་སྲོད་པར་བགྱི་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །

Puissé-je également faire naître dans le continuum mental de moi-même et d'autrui le
 Dharma de réalisation (ཚྭ་གས་པའི་ཚོས་ *adhigama-dharma*) du Grand Véhicule qu'est la noble
 conduite (བཟང་པོ་སྲོད་པ་ *bhadracaryā*), et la purifier complètement en purifiant ses aspects
 contraires (མི་མཐུན་ཕྱོགས་ *pratipakṣa*) et en développant ses aspects favorables (མཐུན་ཕྱོགས་ *anukūla*).
 Puissé-je pratiquer cela dans tous les éons futurs sans limite !

6. Vocabulaire du commentaire

དགུ་པ་	neuvième
དམ་པའི་ཚོས་	Dharma sacré, enseignement sublime
ཡོངས་སུ་	complètement
འཛིན་པ་	tenir, saisir, maintenir
སྒོན་པ་	aspiration, vœu
རྒྱལ་བ་	vainqueur, buddha
ནམས་	pluriel
ཅིང་	et
བྱང་ཆུབ་	éveil
སྦྱོང་པ་	conduite, pratique
ཀུན་ཏུ་	complètement, partout
སྣང་བར་བྱེད་	rendre manifeste
བཟང་པོ་སྦྱོང་པ་	bonne conduite, noble pratique
ནམ་པར་སྦྱང་བ་	purifier complètement
ཡང་	aussi, encore
མ་འོངས་	futur
བསྐལ་པ་	éon, kalpa
སྦྱང་པར་བགྱི་	pratiquer
དེ་	cela
འང་	aussi

ལྷན་	écritures, tantra
མ་ལྷན་པ་	sans exception
མི་བརྗེད་པ་	ne pas oublier
གཟུངས་	dhāraṇī
ཀྱིས་	par
བྱེད་	faire
འབྲས་བུ་	résultat, fruit
ལྷན་མེད་པ་	insurpassable
སྟོན་པ་	enseigner, montrer
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་	Grand Véhicule
སེམས་ཅན་	être sensible
ལ་	à
ལྟེན་	alors
རབ་ཏུ་སྟོན་པ་	enseigner parfaitement
སྟོན་ལས་	par le moyen de
དང་	et
ཐེག་ཆེན་	Grand Véhicule
ཀྱི་	de
སྒྲུབ་པ་	réalisation
ཚེས་	dharma
རང་གཞན་	soi et autrui
རྒྱད་	continuum mental

ལྗོད་	développer
དེའི་	de cela
མི་མཐུན་ཕྱོགས་	aspects défavorables
དག་པ་	purifier
མཐུན་ཕྱོགས་	aspects favorables
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་	développer
མ་འོངས་པ་	futur
མཐའ་མེད་པ་	sans limite
བར་	entre
ཤོག་ཅིག་	puisse-t-il
པའོ་	particule finale